

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“

(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samoj «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stote 10 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primeju. — Pisma i novice treba šiljati «Uredju Objavitelju Dalmatinskog u Zadru»

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Novo Ministarstvo.

Konferencija pročelnika Zastupničke Kuće i novi ministar predsjednik.

BEČ, 23. U 3 sata po podne sastala se konferencija pročelnika Zastupničke Kuće, na koju je došao upravljač ministarstva poljodjelstva vitez Seidler, koji je danas bio imenovan za ministra predsjednika.

Predsjednik Gross prikazao je stranačkim vojnama novoga ministra predsjednika, koji je pak izrekao kratak govor, naglasivši da nova vlada ima samo privremeni značaj, i da će kasnije stalna vlada zamjeniti. Njegov je zadatok otrsenje privremenog proračuna, produženje trajanja mandata i izbori u Delegacije. On moli stranke neki bilo da ga podupire u njegovom teškom radu. Stranački vijeće primise, s odobravanjem, ne znanje izjavu ministra predsjednika. Konferencija je odlučila da u utorak bude drugo i treće čitanje privremenog proračuna; u srijedu bi se otrsla osnova o trajanju mandata. Kuća se namjerava odgoditi preko ljeta. Za te stanke radili bilo odbori.

BEČ, 24. Kabinet je konačno sastavljen. Za ministra predsjednika imenovan je vitez Seidler; ministar za pučko prehranjivanje general major Hoffer ostaje. Za ministra unutrašnjih posala imenovan je grof Toggenburg. Za upravljače slijedećih ministarstava imenovani su:

za zemaljsku obranu FML Czapp, za trgovinu Mataja, za finansije Wimmer, za nastavu Cwiklinski, za pravdu Schauer, za javne radnje Homann, za željeznicu Banhans, za poljodjelstvo odjelni predsjednik Ertl. Dvorski savjetnik Twardowski, koji je u isto vrijeme imenovan za odjeljog predstavnika, preuzimlje upravljanje posala, što ih je dosad vodio ministar Bobrynski. Jutros je Cesar zaprisegnuo ministre.

Novo ministarstvo i gospodarska nagoda s Njemačkom vlađom.

BEČ, 24. Detom novo austrijsko ministarstvo bude obrazованo, uputiće se pregovori sa njemačkim Carstvom radi ugovaranja gospodarskih nagoda. Upravljači odnosnih ministarstava njemačkog Carstva skoro će krenuti u Beč.

U jugoslavenskom klubu.

BEČ, 23. Jugoslavenski klub održao je danas sjednicu, na kojoj se potanko raspredalo o sadašnjoj situaciji. Dalo se jednodušno izraza uverenju, da u današnjim prilikama činovnički kabinet ne bi odgovarao.

Previšnje ručno pismo grofu Clam-Martinicu.

BEČ, 26. «Wiener Zeitung» objavljuje česarsko ručno pismo, koje se odnosi na promjenu kabineta. Ručno pismo Clam-Martinicu glasi:

Dragi grofe Clam Martinic!

«Sve da i potpuno uvažavam razloge, koji su Vas sklonuli, da svoj zadatok pun odgovornosti položite u Moje ruke, ipak sam se teško i samo sa iskremljenim želenjem riješio, da udovoljim Vašoj molbi, da se smijete povuci. Ja Vas ovim milostivo otpuštam od službe Mog ministra predsjednika a u isto vrijeme sjećam se sa zahvalnošću nesebične i patriotske požrtvovnosti, kojom ste i Meni i Državi, a u osobito teškim prilikama, svoje dragocjene

Tragedija u Kveretaru.

19. VI. 1867.

Prof. W. baron Ljubibratić.
(Nastavak.)

Napoleon započeo vojnu protiv Meksika pod izlikom da traži zadovoljstvu i ratnu naknadu, ali njegova prava namisao bijaše da na ruševinama slobodne republike podigne prijestolje, čiji će jedin oslon biti Franceska. Ova veza trebalo je da ima za posljedicu, da novo carstvo Meksika bude savezna država i ovisna od Franceske. Nadalje imaća da bude i zalegje secesionističnim južnim državama, koje bi bile imale, da nakon konačne pobjede aristokratičnog elementa i imperialistične ideje razvrgnu anglosasku Uniju. Napokon se imaća na ruševinama velike sjeverno-američke republike podići velik broj monarhističnih državica, koje bi sve skupa, isto kao i Meksiko imale statjai pod protektoratom Franceske.

Kako se viđi iz onoga što se reklo do sada, trostruka bijaše korist, koju crpaje Franceska iz svoga potvrdit protiv republike Meksika. Najprije bi bio za uvjek uništen u novom svijetu demokratsko-republikanski princip; zatim bi na mjesto anglosaskog rođa stupilo romansko pleme u cijelom svijetu srušeno i srušeno smeo Maksimilijana.

Kako nam odgojitelji nadvojvode u svojim uspomenama pripovijedaju, pokaza Maksimilijan već

usluge iskazali. Vaše otmjeno mišljenje, Vaše toplo, patriotsko osjećanje i ne manje i Vaše bogato iskustvo i znanje, bijahu Me u svoje vrijeme sklonili, da Vas pozovem u Moje krunsko vijeće. Ja mislim, da najviše državni uredi duboko i iskreno žale, što su političke prilike otele Kruni i Državi Vaše skupocjeno sudjelovanje. Budite uverjeni o Mojem trajnom, neograničenom uvažavanju, a kao izvansko obilježe toga udjeljujem Vam, s oproštom od pristojaba, Veliki Krst Mog Reda sv. Stjepana. — Karlo.

U ručnom pismu odstupanim ministrima Cesar im izražuje svoju najtoplju zahvalnost i priznanje za odanu odličnu djelatnost, a udjeljuje Bärnreithu Veliki Krst Leopoldova Reda, pozivlje generalu pukovniku Georgi i Forsteru kao doživotne članove u Gospodsku Kuću, udjeljuje Hussareku i Trnki Leopoldov Red prog razreda, Spitzmülleru barunstvo, pozivlje barunu Handelu kao doživotnog člana u Gospodsku Kuću, udjeljuje Schenku i Urbanu Red željezne krune prvog razreda. Upogled Georija, Forsteru, Hussareku, Trnku, Spitzmülleru i Handelu Cesar sebi pridržaje da ih opet upotrijebi u službu. U drugom ručnom pismu, koji se odnosi na sastav novog kabineta, Cesar udjeljuje ministru predsjedniku Seidleru, u istom času s tim imenovanjem, čast tajnog savjetnika.

RAT.

Izvještaji austrijskog i njemačkog glavnog stana od 23., 24. i 25. juna nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Deputacija fronte Pađevojvođe Josipa pred Njegovim Veličanstvom.

BEČ, 25. Jučer popodne izšla je pred Cesara u parku Laxenburškog dvorca deputacija oficira i momčadi onih c. i k. armija s kojima je Vladar, prije nego je stupio na prijesto, oslobođio Erdeljsku, i neprjetju u njegovoj samoj zemlji hametom potukao. Na čelu deputacije, koja se sastojala od predstavnika prve i sedme armije, bio je general pukovnik nadvojvoda Josip, koji je zamjenio previšnjeg vojskovođu u zapovjedništvu vojne fronte na ugarskoj granici. Nadvojvoda Josip zamolio je Česara, podsjecajući na pobjedu vojnog kroza Erdelju u Rumunjsku, da bi na sebi prikopčao krst za vojne zasluge prve razreda, što mu ga posvetiše spomenute armije, a na kojemu je natpis: «Osloboditelju Erdeljske, sa neiskolebljivom vjernošću, vojna fronta generala pukovnika nadvojvode Josipa». Nadvojvoda završi svoj poklonstveni govor sa frakratnim živo vladarom, koji mu oficiri i momčad odusjevljeni privataše.

Česar udovoljio joj molbi pa odgovori dirnut, zahvalivši nadvojvodi i njegovim hrabrim armijama. Reče, da se s ponosom sjeća dana zajednički sprovenih u boji i pobjedi i da je uverjen, da će vojna fronta kao vazda nepokolebljivo braniti milu ugarsku granicu. Zatim se vladar pun sat razgovara s oficirima i momčadi. Na kraju Cesar i Češarica primiše nadvojvodu Josipa.

Deputacija ostavi laxenburški dvorac dirnuta lijeplim dočekom.

Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 24. Izvještaj generalnog štaba, 23. juna: Mačedonska fronta:

Englesku. Uspjeh ove politike jamčio je Franceskoj ne samo u Evropi, već i u novom svijetu prvo mjesto.

Ovaj krasni san vanjske politike tako zamami svojim sjajem Napoleonu, da mu se prepusti sa cijelom svojom duhom. Ali, mještje da viđi pobjedu svojega plana, sruši se u propast.

Dok se ovoj politici govorilo i raspravljalo na franceskem dvoru, živilja se na ubavoj obali Jadranskog mora, u neposrednoj blizini Triestu, u svojem vilinskem dvoru Miramare nadvojvoda Ferdinand Maksimiljan Josip. Ma i da mu ne bijaše nego 30 god., mogao je sa ponosom i zadovoljstvom gledati na svoju prošlost, jer toliko kao vrhovni zapovjednik austrijske ratne mornarice, koliko kao glavni guverner Lombardijsko-venecijanskog carstva bijaše stekao nepronaljivi zasluga. Sada živilja se sa svojom suprugom Karlomot u čarobnom svojem dvoru, baveći se isključivo i jedino svojim obiljjenim preometima: glazbom, slikanjem i pjesmom.

U tijeku ove tako mile zabiti dogje k njemu s franceskoga dvora oficijalni upit, da li bi bio voljan sjesti na prijestolje, te se imaće utemeljiti u Meksiku. Nadvojvoda Maksimiljan bijaše se već godine 1856. sastao sa Napoleonom u St. Cloudu, ali tada se ne prozbori ni riječi o Meksiku kruni, stoga je shvatljivo, da je oficijozni upit franceskoga cara zaparjio i donekle smeo Maksimilijana.

Kako nam odgojitelji nadvojvode u svojim uspomenama pripovijedaju, pokaza Maksimilijan već

U obluku Cerne, južno od Doiranskog jezera, na mahove jaka artilerijska vatrica. Kod Tulce artilerijska i puščana vatrica; kod Mahmudije artilerijska vatrica.

SOFIJA, 25. Izvještaj generalnog štaba, 24. juna: Mačedonska fronta:

Slaba artilerijska vatrica. Neprijateljske čete, koje su pokušavale da zakroče prema Dobropolju, bježu protjerane. Na levoj obali donje Strume okršaji između pomaknutih odjeljaka.

Rumunjska fronta:

Ništa osobito.

Revolucija u Rusiji.

Prijeki sud u Petrogradu. Demonstrasije u Sevastopolju protiv višeg zapovjednika crnomorske flote.

PARIZ, 24. (Agencija Havas). U Petrogradu 22. juna proglašen je prijeki sud.

SEVASTOPOL, 24. Zadnjih dana bilo je ovdje burnih demonstracija mornara. Govornici su izrazili nepovjerenje raznim oficirima, jer da je njihovo držanje povoljno povratak starog režima. Četiri su oficira zatvorena. Skupština predstavnika posade odlučila je zatražiti, da se viši zapovjednik flote Crnog Mora Kolčak povuče. Ovome je vlada naložila, da odmah dogje u Petrograd, gdje će dati objašnjenja o događajima. Megjutim imenovan je admiral Lukin višim zapovjednikom flote Crnoga mora. Tip je spor dokončan.

PETROGRAD, 24. Viši zapovjednik flote u Crnomu Moru admirala Kolčaka zatražio je otpust.

Na Kongresu radničkih i vojničkih vijeća.

PETROGRAD, 24. Petrogradska agencija, 23. juna.

Opći Kongres predstavnika radničkih i vojničkih vijeća cijele Rusije primio je sa 543 protiv 126 glasova rezoluciju, kojom kongres odobrava obrazovanje jedne koalicione vlade i izjava socialističkih ministara o općoj politici vlade; zatim pozivlje privremenu vladu, da svoj politički program žilavice izvede, poglavljajući da nastoji za opći mir bez aneksija i oštetu, na osnovu prava naroda da sami stvore svoju političku budućnost.

PETROGRAD, 24. Kongres kozačkih delegata poslao je vrhovnom zapovjedniku Brusilovu telegram u kojemu kaže, da će Kozaci poći na frontu, i tamo sve učiniti, da se odnese pobeda.

Rusko državno vijeće ukinuto.

BERIN, 24. Agencija ruske štampe javlja iz Petrograda, da je vlada ukinula ustavnou državnu vijeća.

Finski socialistički kongres za finsku republiku.

STOCKHOLM, 24. Novine pišu, da je finski socialistički kongres u Helsingforu odlučio otkopati se iz Rusije i nezavisnost finske republike.

u prvoj mlađosti sasvim romantičnu prirodu. Idealnost njegove duše izbjigaće iz svakog njegova djela, iz svake njegove riječi. Njegov duh, stvoren i prijestupan svemu, što bijaše plemenito, lijevo, uživo, ne sanjaš nego o velikim djelima, o lovorkama. Ljubav je razumjeti, da je Napoleonova riječ jasno i silno djelovala na ovaku romantičnu dušu. Malo po malo zaokupi Maksimilijanovo srce čvrsto uvjerenje, da bi njemu povjerenja zemlja, pod njegovim blagim skeptrom, došla do potpune sreće, kad bi se samo ispunila namisao silnoga Napoleona. Idealista, kako bijaše, ne pomisli, ko je onaj te mu nude krunu; ne posumnji o iskrnenosti onoga, te ga pozivase na prijestolje.

Kroz to se vrijeme izmjeni velik broj depeša između Miramara i Pariza. Napoleon pisaće budućemu caru Meksika, da u svim vlastitačkim kućama Evrope nema princa, koji bi bio dostojniji od njega — Maksimilijana — da se ovjenča krunom Meksika, tim više što je i prvi kršćanski vladar Meksika bio iz Habsburške porodice.

Odgovor Maksimilijana na ove laskave riječi franceskoga samovlastara bijaše toli prirodan, koli logičan. Nadvojvoda hotišće znati, što o tome misli cijeli Meksicki narod.

Već ovaj upit bijaše donekle pristajanje sa strane Maksimilijana na ponudu Napoleona. Da ga sasvim pređobije za svoju ideju, ne trebaše mnogo. Napoleon III. bijaše, isto kao i prvi istog

Zbog nepokornosti sveučilišnih đjaka u Varšavi.

VARŠAVA, 22. (Wolff-Bureau). Od nekoliko nedjelja opaža se u mladeži varšavskih visokih škola neko opiranje propisima univerze i uprave. Vrhovni zapovjednik Beseler je stoga odredio, da se djelatnost obiju varšavskih visokih škola do daljih naredaba obustavi.

Ententa u Grčkoj.

ATINA, 25. (Havas). Jonnart pošao je u dvor sa ministrom predsjednikom Zaimisom, te se dugi razgovarao s kraljem. Ministarstvo bi se povuklo a Venizelos bi dobio nalog, da sastavi novi kabinet.

PARIS, 26. (Havas). «Temps» prima iz Atine vijesti da je princ Nikoli, brat kralja Konstantina, saopćeno da su zaštitne države prinujene zahtjevati njegov odlazak.

Princ je izjavio, da namjerava odmah seliti se iz Grčke.

Amer

jačanijih neprijateljskih sila, te se prikazuje svijetu kao slavodobitan zatočnik slobode i pravednosti. Samo se po sebi kaže, da veliki zadatak talijanske vojske stavlja njezine vrline na najveću kušnju, pa će iziskivati još daljih žrtava i samoprijegora. Stoga mora i parlament biti čvrst i složan, te imati na umu što čvršći zajednički rad sa saveznicima.

Svako želi i blagoslivlje mir, ali mir bez pojude kulture i bez narodnoga oslobođenja bio bi nemoguć, pa bi u sebi nosio klicu za nov nečo-vječnji rat. Vlada zapostavlja svoju ličnu sudbinu svemu, što doprinosi pobedi Italije i triumfu kulture.

Ministar izvanjskih posala Sonnino podseća ponajprije na to, da su se poslije njegovih zadnjih izjava u komori desila dva velika historijska događaja, koja utječu na cijeli međunarodni položaj: sudjelovanje sjeverne Amerike u ratu i ruska revolucija. Amerika se je protiv Njemačke pridružila narodima, koji ratuju za slobodu i pravo. Talijanskog se je misliti u sjevernoj Americi na veliko zadovoljstvo talijanskog naroda priredio srađan doček, a to dokazuje, da javno mnjenje Amerike priznaje vrijednost talijanskoga učestovanja u ratu. Za primjedom Amerike povele su se Kuba i Panama. Osim toga su Brazilija, Bolivijska, Guatimala, Honduras, Nicaragua, Liberia i Haiti prekinule odnose s Njemačkom.

Drošloga je marča talijanska vlada skupa s drugim saveznicima izjavila priznanje ruskog provizornoj vlasti. Talijanski narod i parlament prate tjeskobnom pažnjom promjene Rusije, velikog saveznika, u njemom novom životu slobode. U potpunom sporazumu sa saveznicima i u usmjernom nastavku rata leži za Rusiju najsigurnija zaštita njenog unutrašnjega mira i neovisnosti.

Bolni doživljaj Rumunjske duboko se je dojedio talijanskoga narodu, ali Rumunjska se spremila, da uvrstira udarac, a pri tom je prate žarkle želje talijanskoga naroda.

U daljim svojim izvodima u talijanskoj komori rekao je ministar-predsjednik Boselli: Megju glavne točke, koje stavljam za budući mir, spada uspostava triju nesretnih naroda, kojih je zemljšće zapisjednuto i opustošeno. Ali Belgija, Srbija i Crna Gora žive uzdajući se u budućnost. U sporazumu sa saveznicima i našim je cilj u tom svjetskom ratu, koji ide za oslobođenjem polačenih naroda, da se ujedini neovisna Poljska.

Potreba rata pružala je tri savezne zaštite vlasti Grčke, da primijene posebne prisilne mјere, koje su dovele do toga, da se je kralj Konstantin odrekao prijestolja, a naslijedio ga njegov drugi sin Aleksandar. Italija je izjavila posvemašnje svoje suglasje sa saveznicima.

Naši su ciljevi oslobođenje i osiguranje. Težimo doista samo za tim, da obranimo nezavisnost svoje zemlje, svojeg gragjanstva i mirnog razvoja. Čas je svečan za našu domovinu. S produljenjem rata postaju općeniti uvjeti teži i mucniji. Da postignemo mir, pozivljemo se na sav narod. Svaka časovita slabost ili zastoj mogao bi učiniti beskorisnim put što smo dosad tako mučno prevali.

Veliko odobravanje, kojemu se pridružuju i tribine, naročito diplomatska tribina. To izazivlje kod socijalista izjave negodovanja. Na to se je sjednica komore prekinula. Ministri su otišli u senat, gdje su Boselli i Sonnino ponovili svoje izjave.

Ruske povrede međunarodnog prava u ratu s austro-ugarskom Monarhijom.

(Iz zbirke izdane od c. i k. Ministerstva izvanjskih posala).

(Nastavak).

XVI.

Kraljsko prusko ratno ministerstvo c. i kr. Ministerstvu za izvanjske poslove.

Berlin, 12 decembra 1915.

Ratnom ministarstvu (vojnički-obaviesni odio za povrede međunarodnog ratnog prava) čest je dostaviti najpokornije c. i kr. Ministerstvu za izvanjske poslove, odio 7, priloženi spis na ugodno znanje.

Prilog.

Ovjerovljeni prijepis.

Nadzorni sud III imob. gard. puk.

Berlin, 20. novembra 1915.

Prisutni: ratni sudb. savj. K. A. Feldhahn, podčas. Fischer, referendar, kao voj. sudb. pisar.

Prijavi se na poziv mušketir Reinhold Drillwitz, pješ. puk. br. 41, 12. kump. i bio je ovako saslušan:

Da ličnost:

Ime mi je Reinhold, rođen 25. avgusta 1891 u Crefeldu, prot. vjere, po zvanju monteur, sada u prič. bolnici Grosses Landesloge, Berlin W. 30, Eisenercherstrasse 32.

Karlota svojim optimističnim nazorima sklonula, da će jednom posegne za krunom, koja mu, kao zorela jabuka, padaše u njedra. Tako se dogodi, da se Maksimilijan, dne 10. aprila 1864., u ceremonijalnoj dvorani u Miramaru primi ponugom mu krune. Iz Meksika bijaše došla u Evropu naročita deputacija imperialista, čiji vogja *Gutiérrez de Estrada*, uzvišenim riječima pozdravio nadvojvođu kara Meksika. Na francuski pozdrav odgovori Maksimilijan španjolski, te se svečano zakune, da će uvijek i svakom prigodom čuvati i štititi prava Meksika, da će mu biti na srcu jedino sreća i blagoslovanje povjerenoga mu narođa. Kada, pri koncu Maksimilijanova govora, poslanici trokratnog *Zívio* pozdravile nadvojvođu kao svojeg cara, zaorise topovi u Miramaru i Triestu, a na toranj nadvojvođina dvorca bi podignuta meksička zastava, kao znak, da je državni čin krunisanja bio dovršen. Još istoga dana potpisala Maksimilijan, kao slobodni vladar Meksika, onaj poznati ugovor s Napoleonom, po kojemu se novi car obvezao, da će u svemu priznati vrhovni autoritet Franceske, koja opet sa svoje strane obeća, da će i novcem i vojskom podupirati novoga cara.

Tri dana nakon toga, čina zapusti Maksimilijan svoj ubav i Miramar, da se tri godine kasnije povrati u domovinu mrtav.

Za 14. aprila (1864.) bi odregien odlazak. Dan ne mogase biti ljeđi, suncu sjaše u svem svojem

Na stvar:

Dopao sam više rana 17. avgusta 1915 uveče oko 9 sati kod Bilderauwschena u ist. Pruskoj. Megju ostalim dopadom rane iz puške u desno stegno. Prema mjestu rane — mogao sam je tačno promatrati, jer sam više dana ležao bez pravog zavoja — moralio se raditi o rani od naboa dum-dum, ako ne baš o eksplozivnom nabaju. Rana je sada — poslije nego je zacičila — duga još 12 cm, a nepravilno široka do 5 cm. Mjesto izlaza kugle je 18 cm dug i nepravilno široko do 7 cm. Do mojemu suđu nije mogao biti udarac sa strane, jer je naboj ispaljen iz neposredne blizine i bez pravog zavoja, kojima se lumači udarac sa strane. Ne može biti govoru ni o artiљerskom nabaju, jer u ono doba nije artiљersko djelovala.

Ležao sam ranjen do slijedećeg jutra do 10 1/2 sati, kada mi je uspjelo da puščam vatrom svratim na sebe pozornost nekoliko ruskih pješaka, bilo ih je 5 do 6. Tražio sam vode; dok je jedan posao po vodu, drugi me oprijenio. Odnešće mi sat, nešto 23 marke u novcu i sve, što sam inače posjedovao. Tada sam došao pomoću jednog pozvoga zarobljenika, njemačkog saniteta, u poljsku bolnicu osvojenu od Rusija.

Ne mogu iznijeti nikakvu tužbu o postupku za transporta u lazaret i u zarobljenički logor.

Gdje je bilo neurednosti, da su se zavisile od osibitih prilika. Bio sam od 26. juna do 14. jula 1915 u zarobljeničkom taboru u Zarevu, gubernija Astrachan. Tu je bilo nešto 300 Austrijanaca i Madžara a uz mene još 5 Nijemaca. Više puta opazih, da su tu austrijske vojnike tukli bicev. Biće se sastojao iz držala od 1/2 m duljine, a na njemu pričvršćeni konopci prst debeli a 1 m dugi. Biće se imali svi nadglednici zarobljenika i služuju se njima kod najmanje povoda, te su njima bez obzira, gdje bi pogodili, tukli. Mene nisu nikada tukli i nijesam kod nikoga opazio rane koje proističu iz udaraca bicev. Otprikole početkom jula dogje jedan ruski general da pregleda naš logor. Ovog je dan logor uređen za tu zgodu, jer se dobro izvanredno dobro jelo i dobavo se kotač za pitku vodu skuhana, a inače smo pili vodu iz ribnjaka, koji bijaše bližu logora. Svak se mogao ribnjakom poslužiti. Stanovnici prahu tu rublje i kupahu se, kako sam vidio. Opazio sam, da su Rusi tu činili i svoju prijeku potrebu. Često bi oboljeli ljudi — poslije nego bi pili vode — na proljevu.

Pročitano, zaključeno, potpisano

potp. Reinhold Drillwitz.

Svjedok je tada bio po propisu zaklet, iako je bio upozoren na značenje zakletke.

Za točan prijepis.
Pečat Kr. Potpis nečitljiv.
pruskog ratnog ministarstva. pisarni tajnik.

XVII.

Grof Thurn c. i kr. Ministerstvu za izvanjske poslove.

Sjedište c. i kr. vrhovnog vojnog zapovjedništva. 22 decembra 1915. Dostavlja se na znanje.

Prilog.

C. i kr. Etap. zapov. 2. vojske.

Ruska nečovještva.

Obavjesnom odjelu c. i kr. vojnog vrhovnog zapovjedništva.

13. decembra 1915.

Iz izvještaja E. br. 221 dodijeljenog štapskog časnika zem. žand. zapovjedništvu br. 5 u Levovu: 29. avgusta 1914 bili su mladići i odrasli ljudi u općini Liweze, okružje Sokal, stjerani pod izlikom, da su stanovnici Liweze-a pucali na Ruse i zatvoreni u jednoj kući. Oko 8 sati uveče dogje do ove kuće jedna ruska opphodnja od 8 ljudi sa jednim zastavnikom na čelu, na što zastavnik zapovjedio: „Ovi se psi moraju ustrijeliti!“ Ophodnja je najprije pucala kroz prozore i vrata u lude zatvorene u kući, a tada ih izmrcvari sabljama i bazušama.

Za ove sjeće biše umoren: 14 godišnji Moses Essig, 19 godišnji Josip Horgnjuk i Mihajlo Lyczko, dvadeset godišnji Mihajlo Krynicki 24 godišnji Petar Baszuk, 46 godišnji Todor Horbaj, 45 godišnji Gender Blauder i Jakov Essig, 50 godišnji Harsajim Bachnink, 64 godišnji Josip Horbaj, Josip Wojtink i Martin Michalczuk, 69 godišnji Stefan Horbaj i 70 godišnji Tymko Hawryluk.

Hofmann s. r.

major.

XVIII.

Kraljsko prusko ratno Ministerstvo c. i kr. Ministerstvu za izvanjske poslove.

Berlin, 23 februara 1916.

Ratno se ministarstvo (vojnički istražni ured za povrede ratnog prava) čest je dostaviti najpokornije c. i kr. Ministerstvu za izvanjske poslove, odio 7, priloženi spis na ugodno znanje.

Prilog.

Ovjerovljeni prijepis.

Nadzorni sud III imob. gard. puk.

Berlin, 20. novembra 1915.

Prisutni: ratni sudb. savj. K. A. Feldhahn, podčas. Fischer, referendar, kao voj. sudb. pisar.

Prijavi se na poziv mušketir Reinhold Drillwitz, pješ. puk. br. 41, 12. kump. i bio je ovako saslušan:

Da ličnost:

Ime mi je Reinhold, rođen 25. avgusta 1891 u Crefeldu, prot. vjere, po zvanju monteur, sada u prič. bolnici Grosses Landesloge, Berlin W. 30, Eisenercherstrasse 32.

saju, a modro nebo, bez ijeđnoga oblaka, kao da hotiće pozdraviti novoga vladara. U Miramaru i okolicu bijaše neobično živo. Put od Triestu do nadvojvodina dvorca bijaše gotovo pun i kočija i ljudi, a more vrvića od raznih čamaca, većih i manjih lagija. Novara, kojoj se sa strane bijaše postavila francuska fregata *Themis*, bijaše već spravna da digne siđra. Pô sata prije odlaške izravnog tabora i okruglom parobrodom ispratiše Novaru do Koparskog rta, zatim se vrnuće natrag. Sav prizor odlaške tako djejstvo na nadvojvodu, da se, netom mogase, zatvoriti u svoju kabинu, gdje ostane do slijedećeg dana.

Nadvojvod je upravi tijek prama *Civitavecchia*, gde se iskrca, da pogie u Rim na poklon papi.

Iz Rima kreće dalje, te se nakon 44 dana Veracruz.

Pod upečatkom onih onako srdačnih, onako

iskrenih dokaza ljubavi i privrženosti pri odlasku

iz Triestu morao je nadvojvod da se silno razočara,

kad je sa svojim brodom ušao u luku Veracruz.

Ma da i fregata *Themis* bijaše odjedrila naprijed,

da najavi dolačak cara, niko se ne nadjije u luci da dočeka vrhovnoga gospodara zemlje. Novi vladar

Meksika bijaše stupio u svoje carstvo, ali se njegovi

pôdanci sakrivaju da ga ne dočekaju. Neugodno

čuvstvo osvojiti (Maksimilijan i njegovu pratnju;

zlokobna slutnja nastajnih nevolja pritisne dušu svih prisutnih. Ovu slutnju pojačava izjavu zapovjednika francuske mornarice, koja se bijaše već od početka ekspedicije usidrila blizu otoka *Sacrificio*,

nedaleko od Veracruz-a, da je put u unutarnjost

zemlje opasan, jer su se sakupile čete republikanaca,

u namjeri da zarobe carski par.

Prilog.

Ovjerovljeni prijepis.

Frankfurt n. M. 31. januara 1916.

Prisutni: 1. kao ratni sudb. savjetnik Reinach, 2. kao ratni sudb. Adulen, prema § 110. voj. obr. zak.

U istražnom predmetu, odnosno povreda ratnog prava, prijavlja se kao svjedok mušketir Euler.

Kad se isti obraznici o predmetu istraže i upozorio na zakletvu, bio je ovako saslušan:

Svjedok Euler.

Ime mi je Martin Euler, od 32 god., prot. vjere, po zvanju tvornički radnik u Fehchenheinu K. Mainu, sada u prič. lazaretu IX. Landwehrbrigade-Ersatzbaon 41, 1 kump.

Zapitan za predmet istraže, izjavio ovo:

Mogu da javim ono što opazih u mom boravku u Zarobljeničkom taboru u Omsku, koji se nalazi na željezničkoj stanici i gdje sam sproveo dulje vrijeme:

<p

na ko-
čkog pristava
kapetanom, a
im pristavom
povjana.
opljetu.
ne 12. ov. mj.
anje otovorivši
za Veli Varoš
i Manuš u
o djelovanje,
no potporom
kuratorij još
i ne trebamo
pomoći omot-
stičkih pučkih
ovim putem
nost onomu,
noštu mogao
šenomu gosp.
izrajujemo mu
već i uime
janstva, koji
morni djelo-

Split 2, Met-
čka pošiljaka
eni poštanski
silike i brzo-
vica. Za svaku
objinu zaka-

ani, sladora
vo vlađa na-
adora onim
koji se bave
gura pučan-
eču iz duge
atnik i. s. c.
a u Zadru
i činovnik.
jak. U ratu
teške bo-
Pokoj mu
nakon duge
gragjanin,
rške općine.
tessa di un
niglia zara-
atria ancora
venne ap-
ertata.
otizia, scrive:
a morte del
nizza del 3.
venuto nel
i Grodek. Il
reggimento
se nei suoi
Russia.
eroe fosse
vicende di
ini ulteriori
ore.
ere di lu-
al parla-

onide del
pena ven-
elle reali
rare dotti
giovinezza,
attitudini
avano pie-
riponevano
dipensava di
accompa-
pare; raro
intuizione
ascia nella
due gio-

uznemiri
da se već
pratnja bi
ratko krene
adu.

vani sorelle, che col proprio lavoro pensavano di sostenerlo nelle prime lotte con le difficoltà della vita, pur di vederlo un giorno conseguire la meta. Alle derelitte le nostre più sincere condoglianze.

Ispiti zrelosti.

Na 25. i 26. ov. mjeseca obavio se pod predsjedanjem upravitelja c. k. gimnazije s talijanskim nastavnim jezikom, mons. Lušića, ispit zrelosti na c. k. gimnaziji s hrvatskim nastavnim jezikom. Prikazalo se 12 kandidata. Od ovih biće proglašeni zreli s odlikom: Cottori Josip, Mattiassi Ivan, Žeželj Čiro, a što jednoglasno što većinom glasova zreli: Bertučević Juraj, Gobez Vladimir, Ivelja Josip, Neumayer Karlo, Novak Ambroz, Požgaj Ernest, Selem Marija, Tajužović Rajko. Jedan kandidat bi odbijen na šest mjeseci.

Kroz škol. god. 1916–17 položilo je ispit zrelosti ukupno 26 javnih učenika i eksternista župnik don Marko Sinović. Ratnu maturu položio su ovi učenici: Biensza Šimun, Montani Grgur i Purez Mauricije s odlikom, Zovko Ivan, Giuppanovich Frano, Popović Dušan, Gergja Nikola, Gliga Josip, Junaković Ante, Alabanda Marijan, Kamenarović Bruno, Sabalić Josip, Hrusch Vinko i Labus Srećko zreli jednoglasno otočno s većinom glasova.

Privatni poštanski paketni promet sa vojskom na bojnom polju.

Privatni je poštanski paketni promet sa vojskom na bojnom polju, pod već poznatim uvjetima, sada pripušten jedino u saobraćaju sa niže navedenim poljskim odnosno numeriranim etapnim poštanskim uređima:

2, 4, 5, 11, 39, 49, 51, 55, 76, 95, 115, 117, 120, 131, 138, 142, 144, 147, 150, 153, 161, 165, 166, 167, 168, 170, 171, 172, 176, 178, 180, 185, 187, 188, 191, 193, 194, 196, 197, 199, 203, 205, 209, 211, 218, 220, 221, 223, 224, 229, 232, 234, 235, 238, 239, 240, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 254, 255, 256, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 272, 274, 276, 277, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 294, 295, 297, 298, 299, 307, 316, 318, 324, 332, 333, 334, 335, 338, 340, 341, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 349, 354, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 372, 376, 377, 378, 379, 380, 385, 386, 387, 388, 390, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 416, 417, 418, 419, 421, 422, 423, 424, 427, 428, 431, 432, 433, 435, 437, 438, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 453, 454, 502, 509, 510, 511, 512, 514, 516, 517, 519, 520, 522, 523, 524, 526, 527, 530, 600, 605, 608, 611, 612, 613, 618, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 631, 632, 633, 634, 635, 638, 639, 641, 642, 644, 648, 649, 650, Marinelfdostam Pola.

Osim toga taj je promet pripušten i u saobraćaju sa poljskim, odnosno etapnim pošt. uređima, koji pored glavnog etapskog broja nose kakav dodatak u obliku rimskih brojki ili slova alfabeta kao n. pr. Feldpostamt 5/III ili Feldpostamt 76/r, ali to jedino pod uvjet, da je glavni arapski broj otvoren za taj promet.

Svi ostali u ovoj okružnici ne navedeni poljski, odnosno numerirani etapni poštanski uređi, zatvoreni su do daljnje objave za taj promet.

Privatni poljski poštanski paketni promet sa etapnim pošt. uređima označenim imenom kojeg mješta u zaposjednutim područjima Poljske, Srbije, Crnogore i Albanije, pod postojćim uslovima, pripušten je uopće za sve takove uređe, isključivo etapne poštanske uređe Andrijevića i Dulcigno (Ulcinj), za koje taj promet ostaje i nadalje zatvoren.

Izložba Marka Rašice u Zagrebu.

Kolektivna izložba što ju je u korist «Hrvatskog Zilindoma» priredio slikar Marko Rašić u «Umjetničkom Salunu» (Ulrich – Ilica 54), poboguje sve veću pažnju, pa je danovo obilato posjećivana. Shvaćanje mladog tog umjetnika i osebujuće prikazivanje tog shvaćanja – pišu »Narodne Novine«, – svratilo je na sebe pozornost svih naših poznavalaca i prijatelja umjetnosti. Može se reći, da on iznosi naročnu poeziju u naročnom duhu. Boje i kompozicije odjek su njegovog osluškiwanja duše našega naroda. Oz to on i religiozne motive odlično shvaća i prikazuje, što napose dokazuju slike: »Madonna« (br. 43) i »Sv. Franjo propovijeda« (br. 42). »Madonna« je osnova za rađaju tepanu u srebru, rađaju čistog bizantinskog stila, koja sjeca na originalnu sliku bizantinskog stila. »Bogorodiča s Isusom«, što se nalazi u Strossmayerovoj galeriji slike (Dvorana I. br. 18). Nađibiskup Dr. Antun Bauer, obilno podpirući naše slike u crkvenom slikarstvu i ovu je prigodu upotrijebio, da podupre hrvatskog umjetnika i hrvatsku umjetnost, pa je naručio kopiju te slike, koja će biti obložena srebrnom pločom i ukrašena draguljima. Sliku »Sv. Franjo propovijeda« zamislio je umjetnik za gobelin, dok neki očiščeni poznavaoči crkvene umjetnosti preporučuju, da se po njoj izradi u želenom bojađisanom staklu prozor za koju crkvu. Kr. zemaljska vlasta nabavila je sliku »Bella vista« (Dubrovnik), a osim ovih prodano je još desetak slika. Izložba ostaje otvorena do 2. srpnja.

VI. Ratni zajam.

Kod filiala austro-ugarske banke u Zadru upisale su 6. ratni zajam:

D. Vicko Ivčević, predsjednik Zem. Sabora kr. 1000 – N. P. D. Vicko Puljić, nadbiskup 2000 – c. k. dalmatinsko namjesništvo za vjerozakonsku zaključku 30.000 – Dalmatinski Zemaljski Odbor 71.000 – Općina Zadarčka 10.000 – Kninska za se i druge naručitelje 65.750 – Stonska 1000 – Kistanjska 4000 – Društvo za ratni zajam u Zadru 29.500 – Banca Populara d. Zara per se e clienti 187.800 – Srpska Štedionica 6200 – Zemljanski vjerozakonski Zavod za svoje klijente 12.400 – Općinska Štedionica u Obrovcu 120.300 – Mandel Fratelli & Nipote 5000 – Dr. Ing. Franz Londa 1400 – Damjans. komesar Artur Lelas 1000 – Caterina Tamino 1000 – Prof. Bruno Bersa 1000 – kapetan Robert Držemalj 100 – natporučnik Paško Bradić-Slujo 1000 – račun. oficijal Ottokar von Benesch 100 – Don Biagio Karavanić, Brevilacqua 600 – Petar Knežević pok. Jandrije, Poljica 100 – N. P. 4000 – Skupa kr. 556.250.

Srpska Štedionica u Zadru namjavila, da su kod nje upisali u 6. ratni zajam:

Srpska Štedionica za svoj račun kr. 6.000 – Srp. prav. konzistorija za razne zaklade 3.000 –

g. Vladimirov Desnica, Obrovac 400 – g. Nikola Ugrica, Obrovac 100 – g. Petar Desnica, Obrovac 200 – g. Milan I. Skočić, Šibenik 200 – Tutorstvo srp. prav. crkve Sv. Ilije, Zadar 300 – Svega kruna 10.200.

Ercegnovi, 24. Kod poreznih i poštanskih ureda u kotaru Kotorskome civilno je pučanstvo potpisalo i platilo u VI. ratni zajam preko po milijuna kruna. Do sada u šest ratnih zajama potpisalo je bokokotorsko civilno pučanstvo 3.800.000 kruna; u toj svoti niješ uračunani iznosi što je civilno pučanstvo potpisalo kod vojničkih sabirališta za potpisivanje i kod novčanih zavoda izvan Kotora.

• Skrb za dalmatinsku mladež dobrovoljnih prinosi.

Šibenik: Općina kr. 50 – Radnička zadružna 50 – Magazin Rista 20 – Rora Paško 10.

Metković: Općina kr. 800 – Karković Marija i Mati 50 – Carla D. Šujić 20.

Makarska: Barbieri Giuseppina kr. 10 – Barbieri Benešetko 10.

Korčula: Mirošević D. Petar kr. 15 – Mirošević Mery 15.

Jelsa: Dubrovčić Marija i Ivan 400 – Dubrovčić Čica i Juraj kr. 400.

Starigrad: Gelineo Bervaldi Bonina kr. 20 – Novak veđ. Elena 20.

Hvar: Novak G. Maria kr. 10.

Sinj: Samostan Franjevac kr. 30 – Škomirli O. Augustin župnik Gala 25.

Ukupno sa pregjašnjim popisom kr. 143.416.

„Za Boga i za Cara.“

Akcija grofice Ter. Thun-Thun za dalmatinske invalide.

Nastojanjem c. k. kot. poglavara gospodina Nikole Giuppanovich-a primljeno je iz Boke Kotorske K. 950, za koje će popis prinosnika biti oglašen, nećom bude poslan dotični iskaz.

RAZLIČITE VIJESTI

Zaruke nadvojvođe Maksa.

S privolom Njegova Veličanstva zaručila se je Njegova c. k. Visot nadvojvođa Makso, mlađi brat Njeg. Veličanstva česara i kralja Karla, s princezem Franciskom, drugom kćerkom prvoga dvorskoga vrhovnoga meštira princa Konrada Hohenlohe-Schillingsfürsta. Njegova Visot nadvojvođa Makso sin je pokojnog nadvojvođe Otona, koji je umro 1. studenoga 1906., te Njezine Visot nadvojvodkinje Marije Josipe, a rodio se u Beču 13. travnja 1895.

O visokim zaručnicima priopćuju bečki listovi ove podatke: Nadvojvođa Makso izuzeo je gimnazijske nauke u bečkom zavodu škotskih redovnika Benediktinaca, te je položio ispit zrelosti, a tada, ospozobljen za poručnika, stupio u 1. ulansku pukovniju. Početkom rata bio je vogom štopskog voda te pukovnije, pa se na ruskoj fronti za jednog uzmaka osobito odlikovao zaštitišv svojim vodom i su nekoliko na brzu ruku pribaranih konjanika, uzmak cijele pukovnije. Za taj je čin odlikovan križem za vojne zasluge s ratnom dekoracijom s mačevima. Za ofenzive na talijanskoj fronti borio se kod Lavarona i Folgarije, a po tom je poslan sa svojim ulanima u Brody, gdje se je opet odlikovao, za bojeva na ruskoj fronti, pa mu je podijeljena kolajna za hrabrost na vrpci križa za zasluge s mačevima. Kad je česar i kralj Karlo zasjao na prijestolje, pozvan je nadvojvođa u Beč, te je zastupajući vladar izvršio važne vojničke i diplomatske misije. Najvažnije su mu bile notifikacije o promjeni na prijestolju, što ih je obavio na njemačkom, bugarskom i turskom dvoru i za koje je odlikovan velikim križem reda Sv. Stjepana. U vojnom je poslu propuštanju Bosnu, Hercegovinu, Crnu Goru i Albaniju. No bilo je i tužnih zgoda, u kojima je zastupajući česara postrađao tješno i pružao im pomoć. Mladi je nadvojvođa osobito prijatelj znanosti i umjetnosti, pa je primio pokroviteljstvo mnogih kulturnih i humanitarnih institucija.

Zaručnica nadvojvođe Makso, princeza Francisca Hohenlohe rodila se u Slovenskim Toplicama kraj Rudolfova u Kranjskoj dne 21. lipnja 1897. Do visokoj načelnosti, plemenitosti srca, te velikom zanimljivosti, ali i u obliku hitnih upita. Još se ugovorio, neka se vlasti javi, da se drži za zgodno nek se Delegacije sazovu o polovine jula.

na koncu moli da ga kuća podupre. (Zivo odobravanje; ministru predsjedniku na više strana čestitaju.)

Upravitelj Ministarstva financija prikazuje vladinu osnovu o porezu na ratnu dobit. Kuća zapođeva drugo čitanje privremenog proračuna.

Ministar za zemaljsku obranu odgovara pismom na upit Langenhana o povredama oficirskog staleža učenika, a oficira njemačke narodnosti napose, sa strane čeških i slovenskih zastupnika. Ministar žali, što protiv svakog očekivanja. Kuća nije mahom i bez pridržaja priznala neisporedivo junasto, neslomljivu istrajanost, samoprijedor i zaštitu što su naši junaci na fronti iskazali pritisnutu domovinu. Već se dio žalba tiče stvari, što su se zbole iz fronte ili čak u zaledju. Ali malo ko podsjeća na veliki kulturni sudbenost i na oštire mijere što su čete na fronti iskazale protiv izdajstva. Ali treba pomisliti, da je izdajstvo zaveden element u našoj vlastitoj zemlji tražio najoštijih odmjena, koje su i opravdane. Da se u tome učinilo pogreška, treba doisto uvelike žaliti, ali ih same prilike donekle objašnjuju. Velika većina oficira i momčadi svake narodnosti, čitav narod u oružju na fronti, rad naših vrijednih četa; glavne se tužbe dižu na vojničku sudbenost i na oštire mijere što su čete na fronti prihvatele protiv izdajstva.

Ali treba pomisliti, da je izdajstvo zaveden element u našoj vlastitoj zemlji tražio najoštijih odmjena, koje su i opravdane. Da se u tome učinilo pogreška, treba doisto uvelike žaliti, ali ih same prilike donekle objašnjuju. Velika većina oficira i momčadi svake narodnosti, čitav narod u oružju na fronti, rad naših vrijednih četa; glavne se tužbe dižu na vojničku sudbenost i na oštire mijere što su čete na fronti prihvatele protiv izdajstva.

Upravitelj Steinwender otvara raspravu o privremenu proračunu.

Upravitelj ministarstva finansija Wimmer pristaje na to da se privremeni proračun svede na četiri mjeseca, a kredit na 6 milijarda. Treba se nadati, da će se sa tom svom izaći na kraj za ova četiri mjeseca. Što se tiče poticaja, da se povede zamašnija akcija za potrebe državne namješteneke, ministar kaže, da vlada doista zna u kojim se teškim prilikama nalazi veliki dio državnih namješteneke, te da će ona podrobno proučiti pitanje o toj akciji. Sveti je dužnost finansijske uprave stroga štednja; ali opet treba da se pošto potu namaknu sredstva za podupiranje i razvoj naše produkcije. Proračun će se moći prikazati u jeseni. Ministar konstatira izvanredni uspjeh šestog ratnog zajma, koji je donio sigurno 5 milijarda. Uspjeh je sasvim čist. Emisija banaka neće se upotrebiti za svrhe ratnog zajma. A i tako nije se dosad nikad u ratnom zajmu upotrebila emisijska

Ratni invalid se traži kao nadglednik za imanje kod Knina. Prednost imaju praktični vinogradari i oženjeni. Ima stan u naravi, a platu po pogodbi. Prijeve: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid traži se za privremenog uzničkog nadziratelja kod č. k. zemaljskog suda u Zadru. Uvjeti: da je po zanatu knjigovež, plata 2.80 Kr. na dan i 25 Kr. na mjesec ratnog doplatka i odijelo po propisu. — Obratiti se na pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

„BLANKA“

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovđe, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3³/₄ kamata.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR E. Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugia: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 20—25 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5—6. — Cigaretnog papira: «Riz Abadie» I. 60/100 Kr. 10.50, II. 100/100 Kr. 8.50. — Fotografskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emailliranih tablica za grobije sa i bez fotografije

= za dućane i za ureds. =

Električna Baterija Kr. 1.40
komplet Kr. 3.90.

Disaći stroj «Meteor» Kr. 480
takogjer hrv. pismom.

Pečata od gume i mjeđi.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73×50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 5 do 6.60, sa gvozdenom žicom 3 m/m kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjeguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrte Michele Truden, Test. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrte Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaće sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do dalnjega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Poveljeni trgovacko-pomorski meštar.